

Programa pentru Simularea Județeană a Examenului de Bacalaureat**Clasa a XII-a, decembrie, 2023****Disciplina Limba și Literatura română****Filiera teoretică – profil real****Filiera tehnologică – toate profilurile și specializările****Filiera vocațională – toate profilurile și specializările****Filiera teoretică – profil umanist****Filiera vocațională – profil pedagogic****1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în diferite situații de comunicare**

Utilizarea adecvată a tehnicilor de redactare și a formelor exprimării scrise compatibile cu situația de comunicare în elaborarea unor texte diverse:

– reguli generale în redactare (structurarea textului, adecvarea la cerința de redactare, adecvare stilistică, așezare în pagină, lizibilitate);

–relatarea unei experiențe personale, descriere, povestire, argumentare, știri, anunțuri publicitare, corespondență privată și oficială; cerere, proces-verbal, curriculum vitae, scrisoare de intenție, scrisoarea în format electronic (e-mail);

–exprimarea reacțiilor și a opiniilor față de texte literare (studiate sau la prima vedere) și nonliterare, argumentare, rezumat, caracterizare de personaj, analiză, comentariu, sinteză, paralelă, eseu structurat, eseu liber/nestructurat – normele citării;

– normele limbii literare la nivelurile: ortografic și de punctuație, morfosintactic, lexico-semantic, stilistico-textual;

Identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de mesaje/texte:

– limbaj standard, limbaj literar, limbaj colocvial, limbaj popular, limbaj regional, limbaj arhaic; argou, jargon;

– expresivitatea în limbajul comun și în limbajul poetic;

Receptarea adecvată a sensului/sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise:

–texte literare (proză, poezie, dramaturgie); texte nonliterare;

–memorialistice, epistolare, jurnalistice, juridic-administrative, științifice, argumentative, mesaje din domeniul audio-vizualului;

–sens denotativ și sensuri connotative;

– elemente care înlesnesc sau perturbă receptarea: canalul, codul, contextual;

–ficțiune, imaginație, invenție; realitate, adevăr;

–scopul comunicării: informare, delectare, divertisment etc.

– reacțiile receptorului: cititor, ascultător;

Utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în producerea și în receptarea diverselor texte orale și scrise, cu explicarea rolului acestora în construirea mesajului:

– componentele și funcțiile actului de comunicare;

– niveluri ale receptării și producerii textelor orale și scrise: fonetic, ortografic și de punctuație, morfosintactic, lexico-semantic, stilistico-textual, nonverbal și paraverbal;

– normele limbii literare la toate nivelurile: fonetic, ortoepic, ortografic și de punctuație, morfosintactic, lexico-semantic, stilistico-textual;

– tipuri textuale și structura acestora: narativ, descriptiv, informativ, argumentativ;

– discursul publicistic;

– rolul verbelor în narațiune; rolul adjectivelor în descriere;

– rolul formulelor de adresare, de inițiere, de menținere și de închidere a contactului verbal în monolog și în dialog.

2. Utilizarea adecvată a strategiilor de comprehensiune și de interpretare, a modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea textelor literare și nonliterare

Identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate sau în texte la prima vedere:

– temă, motiv/motive identificat(e) în texte, viziune despre lume;

– genuri literare: epic, liric, dramatic;

– modul de reflectare a unei idei sau a unei teme în mai multe opere literare, aparținând unor genuri sau epoci diferite;

. Identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ:

– construcția personajelor; modalități de caracterizare a personajului; tipuri de personaje;

– tipuri de perspectivă narativă;

Identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic:

– particularități ale construcției subiectului în textul dramatic;

– particularități ale compoziției textului dramatic;

– modalități de caracterizare a personajelor;

– registre stilistice, limbajul personajelor, notațiile autorului;

Identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic:

– titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, elemente de recurență: motiv poetic, leitmotiv, simbol central, idee poetică;

– sugestie și ambiguitate;

– imaginar poetic, figuri semantice (tropi); elemente de prozodie;

– poezie epică, poezie lirică;

– instanțele comunicării în textul poetic;

. Interpretarea textelor studiate sau la prima vedere prin prisma propriilor valori și a propriei experiențe de lectură:

– lectură critică: elevii evaluează ceea ce au citit; lectură creativă: elevii extrapolează, caută interpretări personale, prin raportări la propria sensibilitate, experiență de viață și de lectură.

3. Punerea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale/literare

Identificarea și explicarea relațiilor dintre operele literare și contextul cultural în care au apărut acestea:

– trăsături ale curentelor culturale/literare reflectate în textele literare studiate sau în texte la prima vedere;

Construirea unei viziuni de ansamblu asupra fenomenului cultural românesc, prin integrarea și relaționarea cunoștințelor asimilate.

- **ROMANTISMUL**
- **SIMBOLISMUL**
- **MODERNISMUL**

4. Argumentarea în scris și oral a unor opinii în diverse situații de comunicare

Argumentarea unui punct de vedere față de o problematică pusă în discuție:

- verbe evaluative, adverbe de mod/predicative ca mărci ale subiectivității evaluative, cuvinte cu rol argumentativ, structuri sintactice în argumentare;
- construcția discursului argumentativ: structuri specifice, conectori, tehnici argumentative, eseul argumentative.

Autori canonici:

- **Mihai Eminescu**
- **George Bacovia**
- **Lucian Blaga**
- **Tudor Arghezi**
- **Ion Barbu**